

0804 – 4. august

Ved loven døde jeg for loven. Gal 2: 19.

Gjennom slike ord åpenbares hemmeligheten med vår frihet fra loven. Tilsvarende leser vi i Rom 7: «På samme måte, mine brødre, er også dere dødet (drept) bort fra loven», «døde fra det som holdt oss fanget». Legg merke til ordene dødet bort fra, og døde.

Og i samme kapittel viser apostelen hvordan det foregår, og hva det vil si at vi ved loven dør («dødes») bort fra loven. Han sier: «Jeg levde en gang uten lov, men da budet kom, våknet synden til live, og jeg døde. For synden benyttet seg av budet og bedrog meg og drepte meg ved det».

Hva betyr dette at «jeg døde ved loven», «Synden drepte meg ved loven»? Går du til bunns i det spørsmålet, vil et dyrebart lys tennes for deg. Hvilken død er det apostelen taler om her, når han i denne sammenheng sier: «og jeg døde», «død ved loven»?

Katekismen taler om en tredobbel død: Den legemlige, den åndelige og den evige. Men her er det tale om en fjerde slags død. For apostelen var jo allerede før dette han omtaler, før «budet kom», åndelig død. Hva mener han da her med ordet «død»? De som har erfart dette vet det. De andre tror det ikke.

Jo, dette er noe som skjer hvis loven treffer mennesket på rett måte. Når Guds hellige øye begynner å forfølge menneskets tanker og hjertets egentlige hensikter med det det foretar seg. Da «dødes» (drepes/knuses) mennesket. Og jo alvorligere og dypere den enkelte blir angrepet, desto før blir de knust.

Det var den gamle fariseeren Saulus som ble drept, før en Paulus kunne reise seg. Jakobs hoftesene måtte slites over i nattens kamp med den ukjente, før han kunne si: «Jeg har sett Gud åsyn til åsyn, og min sjel er frelst». Da fikk han et nytt navn. Og etter det gikk han aldri mer oppreist.

Kort sagt: Ta apostelens ord slik som de står. Da skjønner du hvem det var som døde. Han sier: «Jeg døde». Det var hans jeg, hans aktive, selvkraftige, egenrettferdige, selvhellige jeg som i striden med synden stupte under loven.

Loven egget opp kampen i en konstant pådrivelse med krav og med anklager. Samtidig som innbilningen om vår egen kraft, som sitter så dypt i oss og utgjør selve sjelen i det gamle menneske, holdt oppe et seigt håp om å oppnå seier i striden. Men alt sammen bidro bare til å utmatte ham mer og mer.

Alt dette skildrer han slik: «synden bedrog meg og drepte meg ved budet». Nå er den knust, den gamle innbilningen om min egen kraft, om et menneskes mulighet til å bli god og hellig gjennom loven. Og da ligger mennesket der, fortapt, hjelpeløst og avmektig, ja, «død».

Nå har denne utmattede sjelen gitt opp alle egne anstrengelser. Gitt opp å vente noen hjelp gjennom sin vilje og evne, sin bønn, anger, ja, alt som overhode finnes i ham.

Men når så Guds evige råd til frelse og forsoning, når Kristi fullbrakte verk blir åpenbart for dette utmattede menneske,

«da draes han til Jesus fram slik som han er, uferdig, lam,

Til all Guds nåde så uverdig at han vil synke ned i skam».

Da synker sjelen ned i brudgommens – den andre mannens – armer, «for at han skal tilhøre en annen; han som er stått opp fra de døde». Og nå får dette mennesket i samme øyeblikk hele lovens oppfyllelse i ham som er «lovens ende til rettferdighet for hver den som tror».

Nå lever bruden bare på hans rettferdighet og på hans omsorg i alle forhold, og sier: «I hans skygge er det min lyst å sitte, og hans banner over meg er kjærlighet».

Her ser du hvordan en sjel blir fridd ut fra loven, som også apostelen helt klart uttrykker det: «Slik er da loven blitt vår tuktemester til Kristus, for at vi skulle bli rettferdig-gjort av tro. Men etter at troen er kommet, er vi ikke lenger under tuktemesteren».

Riktignok vekkes den gamle innbilningen opp tusen ganger, om at vi skulle ha noen egen kraft. Vanligvis da i den finere formen som at jeg gjennom bønn og Guds kraft kan og bør kunne være og gjøre det og det. Men avdekkes som en adamittisk innbilning ved at det alltid er jeg, jeg, jeg, – ikke Kristus, som hele tiden er midtpunktet for alle tankene mine.

Men da blir jeg også på ny utmattet og død, til jeg igjen bare må synke ned for min Frelsers føtter og la ham bli alt for meg. Og så lenge det er dette som skjer, at jeg alltid på ny blir ført tilbake til Kristus, er jeg tross alt ikke under loven, men under nåden.

Av dette kan du også forstå hvem som ikke er under nåden, men under loven. Det er de som ikke er død/drept av loven, slik vi nå har sett. Men ennå har et håp til loven, til egne anstrengelser, sin aktivitet, sin bønn.

De er ikke blitt så fortapt, så knust fra håpet på noe som helst ut fra seg selv, at de er blitt tvunget til å gi seg. Gi seg som fortapt, på bare nåde. Med fullt forsett strever de ennå for å få seier, slik vi har nevnt, gjennom noe de selv er med på.

Blir de midt i alt dette mer nedslått over seg selv, kan ofte situasjonen være at «de er ikke langt fra Guds rike». Da gjenstår det bare at de gir opp alle sine anstrengelser, og at de så et øyeblikk får se Jesus «hvit og rød» (Høys 5: 10); at han blir åpenbart for dem.

Men hvis de ennå får stor trøst og selvtilfredshet av all sin kristelige aktivitet, da er deres tro og bekjennelse om Kristus bare en del av deres egen rettferdighet. Da er deres tro ikke en fortapt og mislykket synders virkelige tilflukt til Jesus, men bare en ny, pen lapp på deres gamle klær. Da er de mer fjernt fra den sanne nåden enn noen gang.